

(tt)

TID&tendenser

TIDSÅND, SAMFUND, FORBRUG & DESIGN

10

**EGENSKABER
FREMTIDENS BØRN
IKKE KAN UNDVÆRE**

Udgivet i samarbejde
mellem Anne Skare Nielsen,
fremtidsforsker, Future
Navigator og pej gruppen,
scandinavian trend institute.
Blogindlægget er tidligere
bragt på denoffentlige.dk
og efterfølgende redigeret
og layoutet til læserne af
tidsskriftet TID & tendenser,
udgivet af pej gruppen,
scandinavian trend institute.

10

EGENSKABER FREMTIDENS BØRN IKKE KAN UNDVÆRE

”Det er 100 procent godt, hvis man kan
læse, skrive og regne i fremtiden
– men det er ikke et must have.”

Fremtidsforsker Anne Skare Nielsen lister fem
drivkræfter, du kan være 99,9 procent sikker på,
kommer til at ændre på verden, som vi kender
den – og 10 kompetencer, som fremtidens
børn derfor ikke kan undvære. Kan fremtidens
folkeskole lære dem det? »

De fem 5 sikre drivkræfter og 10 kompetencer er listet i prioriteret rækkefølge. Nr. 1, 2 og 3 er for mig det basale – både som fremtidsforsker og mor til fire. Dygtige mennesker i dedikerede fællesskaber, der kan tilegne sig nye egenskaber hele livet igennem, kan ikke undgå at klare sig godt, og de vil have den robusthed, der skal til for at få det bedste ud af livets mange op- og nedture.

MEGATRENDS ER HÅRDE TRENDS, DU KAN VÆRE 99,9 PROCENT SIKKER PÅ, KOMMER TIL AT ÆNDRE PÅ VERDEN, SOM VI KENDER DEN:

1] DET LANGE LIV. Vores børn kommer til at leve, til de bliver 100.
Radikal forandring: De vil holde pauser gennem livet i stedet for at gå på pension, og de vil have ligeså svært ved at sammenligne deres voksenliv med dit, som du har med at sammenligne dit liv med dine bedste- og oldeforældres.

2] OPFINDSOMHED. Menneskets evne til at hitte på, skabe og kopiere er grænseløs og ustopkelig og forstærkes i den altid online, globalt forbundne netværkstidsalder.

Radikal forandring: Hvis du har et problem, kan du være sikker på, at nogen et eller andet sted er i gang med at finde en løsning. Hvis du selv er ved at skabe løsningen, er nogen et eller andet sted ved at kopiere den. Du har alt, du skal bruge – du skal bare finde det og sætte det sammen.

3] IGNORANCE. På det biologiske plan bliver vi ikke klogere. Flokmentalitet får os til at gøre idiotiske ting. Der vil stadig være krig, vold, nød, død og elendighed, "and if shit can happen, it will happen."

Radikal forandring: Vores problemer overstiger altid vores evne til at kunne løse dem. De er ikke et resultat af vores fejl

og mangler, men trænere af nye egenskaber og fællesskaber. Mange af verdens problemer vil f.eks. ikke kunne løses uden dedikerede fællesskaber.

4] INTELLIGENTE SYSTEMER. Enorme mængder af data, eksponentielt tiltagende computerkraft samt kommercielle interesser giver os helt nye muligheder for at forstå og agere i verden.

Verden bliver langt mere designet, imødekommende og støjsvag. Radikal forandring: Data er fremtidens guld. Det bliver normalt at kunne forvente fremtiden og designe omverdenen. Etik og moralske dilemmaer får meget mere sendetid.

5] MIND/BODY HACKING. Radikal ny indsigt i den menneskelige hjerne og natur gør det meget nemmere at ændre på dysfunktionel adfærd, plejermentalitet og dårlige vaner.

Radikal forandring: Den jeg er, og det jeg kan, definerer og begrænser mig ikke. Vi kan ændre os selv hele livet igennem og skifte karrierespor i forhold til hvilke passioner, vi endnu ikke har levet ud, eller hvad der er et marked for. Ensomhed, stress og depressioner er noget, man påfører sig selv for at blive stærkere.

»

5 DRIVKRÆFTER

Det lange liv

Opfindsomhed

Ignorance

Intelligente systemer

Mind/body hacking

10 EGENSKABER VORES BØRN IKKE KAN UNDVÆRE (I OMVENDT PRIORITERET RÆKKEFØLGE, HVOR NR. 1, 2 OG 3 ER VIGTIGST)

10] **LÆSE, SKRIVE, REGNE OG TALE FREMMEDSPROG.** Man kan fint klare sig uden i fremtiden, men det styrker selvtilliden, hvis man har styr på the basics. Det er et 'nice to have', ikke et 'need to have'. Vi er på vej væk fra tekst, tal og manualer og hen imod grafik, video, tegning og intuitive systemer. Det er 100 procent godt, hvis man kan læse, skrive og regne – men det er ikke et 'must have'. Det er fantastisk at kunne tale fremmedsprog, men ikke en nødvendighed. Vi vil have systemer, der kan skrive, læse og oversætte for os. Og sætte kommaer. Af samme årsag bliver det måske statusgivende at have en smuk håndskrift, tale flydende engelsk, kinesisk eller arabisk uden en mobil-oversætter og kunne regne drikkepengeprocent ud i hovedet.

9] **TÆNK STORT.** At tænke stort og bevare den visionære skabertrang. Verden formes ikke kun af de få, der går foran. Den formes især af dem, der følger efter. Dem der bidrager, hjælper og bakker op, og som ikke har behov for at stå solo i rampelyset. Dét sagt, skal vi lovprise vores genier, the misfits and the rebels. "Because

the people who are crazy enough to think they can change the world, are the ones who do." And so on. Vi behøver ikke alle sammen være kreative rebeller – men vi skal bakke op om dem, der er – og genkende det element i os selv. For det er der. Vi er født med det – og piller vi det ud af vores børn, mens de går i skole, har vi fejlet.

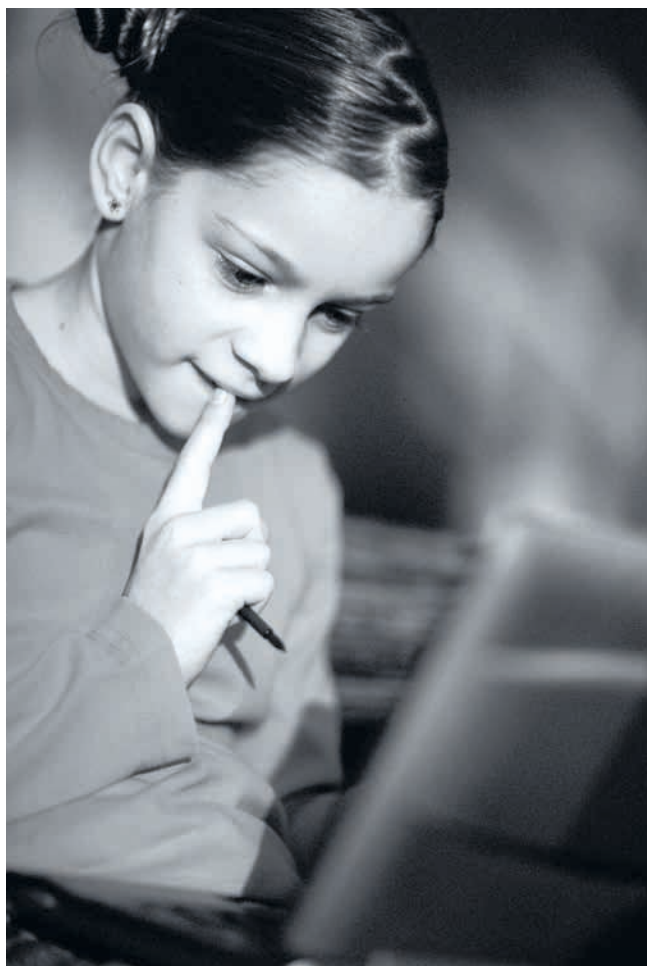
8] **MBS (MIND, BODY & SOUL).** MBS er in = balance mellem mind, body & soul. MBA-uddannelsen er yt. Børn, der fødes ind i den globale netværksvirkelighed, har ofte et forhøjet energiniveau, en ekstremt veludviklet retfærdighedssans og en meget finindstillet empati. Man kan sige, at deres sjæl er alt for stor til deres krop, og deres bevidsthed er slet ikke klar til at tage styringen. Forestil dig, at du tager den mest potente energikilde i verden og fylder den i en vandbakkelse. De små kroppe er alt for skrøbelige til at kunne rumme al den viden, krige, fester, rejser, indtryk, forandringer og problemer, som vælter ind over dem, fra den dag mor begynder at tage dem med på café. Løsningen er ikke at skærme dem. I stedet skal de opleve glæden ved at redde nogen og noget, ved at være meget

»

mere i naturen og ved at føle, at de mestrer noget, og at vi har brug for dem. Hvis ikke vi gør det, tager egoet over: Den del af vores personlighed der går mest op i status, materialisme, kortsigtede selviske mål og forbrug. Vores børn skal have sjælen med, og vide at egoet og de underlige stemmer, vi alle har i hovedet, der hvisker dumme ting til os, kun er bittesmå brikker i det kæmpe puslespil, ethvert menneske består af. Der findes ufatteligt mange forskellige måder at leve på, og jo flere originaler de får hilst på som børn, jo bedre. Skal børnene ud at rejse med deres forældre i skoletiden, så råb hurra. At rejse er at leve, og de tegner og fortæller naturligvis for os andre, når de kommer hjem. Alle folkeskoler skal som minimum have høns og tage på mindst én halvfarlig opdagelsesrejse i rimelig vild natur eller til et mærkeligt fremmed land i en måned. Og ja, det er farligt, men man kan altså også dø af at sidde stille i en sofa.

7] DYB SOCIAL INTELLIGENS. Med charme, selvtillid og lækkert hår bliver alting meget nemmere. Sjusket tøj, dårlig kropslugt, rådne manerer, muggen mimik og fesen præsentationsteknik kommer man bare ikke langt med. Og der skal så lidt til. Du har raketten, du har bygget rampen – så giv dem nu også lige den sidste lille særlige gnist. Dyb social intelligens forfalder ikke til manipulation og uetisk opførsel, men rummer medmenneskelighed, venskab, kærlighed, familie. De små mennesker skal lære, at man sagtens kan skændes og blive gode venner igen. Ofte bedre venner. At venskaber er værd at kæmpe for. At en familie er noget af det vigtigste, man skal ud at skabe efter skolen, og at det er vigtigt og hulens svært at være et godt menneske i en verden, der er fyldt med fristelser og dilemmaer. Som kuriosum kan nævnes, at det tager næsten ligeså lang tid at blive dyrepasser som skolelærer, og at en dyrepasser skal have en stærk psyke, god fysik, mental robusthed og ikke være bange for tis, blod og bæ. En dyrepasser-novice starter ikke sin første arbejdsuge i løveburet. Ej heller bliver han sat til at fjerne nedfaldne sutter i bavian-grotten. Det får han nemlig stress og depressioner af. Dyrepassere passer på hinanden, for de ved, at ligevægtighed og erfaring er en nødvendighed for, at dyrene og de selv trives.

6] PROAKTIV PROJEKTANKEGANG. Fremtiden har lige ringet og spurgt, hvorfor iværksætterier ikke er på skoleskemaet? Hvorfor er skolen en udgift og ikke en overskudsgivende minimodel af samfundet? Verden har aldrig været rigere – på viden, på penge, på mennesker der gerne vil hjælpe, på problemer det er muligt at løse. Jo tidligere man lærer at sende en faktura, jo bedre. Er man dygtig og medlem af et dedikeret fællesskab, kan man som voksen enten skabe sit eget, eller man kan melde sig hos de første 10-20 virksomheder og sige: "Hej, vi er en løsning på et problem, som I har, og vi er allerede i gang med at skabe værdi for dig." De er hyret med det samme (og de vil kunne arbejde for alle 10-20 virksomheder på samme tid, hvis de vil).

5] "SPEAK DATA". At have en eksperimentel, videnskabelig tilgang til verden. Kunne lave research og tjekke fakta. Arbejde med algoritmer, designe apps og programmere i Java. Kunne lave film og »

10 egenskaber

1. Dygtighed

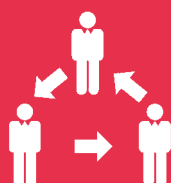

6. Proaktiv projekttankegang

2. Dedikerede
fællesskaber

7. Dyb social intelligens

3. Lære,
aflære, genlære

8. MBS (Mind,
Body & Soul)

4. Syntese

9. Tænk stort

5. "Speak Data"

10. Læse, skrive,
regne og tale fremmedsprog

infographics, holde virtuelle møder og udgive egne værker, som bruges af de andre elever. Dele den viden og læring, man oparbejder med sine medstuderende og tage imod feedback og konstruktiv kritik. Turde stjæle og kopiere med stil og vide hvilken sidemand, man skal kigge efter, når man er i krise. Det arbejdsmarked, de kommer ud, på er "always under construction." De skal lære at elske, at man aldrig rigtig bliver færdig med noget, og at det vigtige er, at man tilegner sig ny dygtighed samtidigt med, at man giver slip på sit skaberværk. Skil tingene ad for dem: Det er ikke barnet, der får en karakter. Det er det man har lavet, der får en karakter.

4] **SYNTESE.** At kunne skabe overblik, se sammenhænge, finde mening og tegne det. I fremtiden er analyse ikke et job. Stillesiddende kontorarbejde, hvor man skriver rapporter og laver analyser, sidder i møde og kigger på PowerPoint-præsentationer, findes ikke. Kundefokus bliver essentielt i de fleste jobs. I en fremtid, hvor livet kan køres på GPS, bliver det fedt at være streetsmart. At have lært at være i verden - sanse, mærke, tænke, føle, smage og være lige så nysgerrig som 10 opdagelsesrejsende. Syntese betyder at sætte sammen. Analyse at skille ad. Og syntese bliver magi: Dem, der kan se sammenhænge, designe, modellere, illustrere, skabe overblik og få andre til 'at se', er fremtidens helte. Enhver idiot kan påpege et problem. Vores børn skal lære at tænke i og skabe hundredevis af mulige, forbedrende løsninger, som de kan sætte sammen på tusind millioner måder.

3] **LÆRE, AFLÆRE, GENLÆRE.** Livet er langt, og vores børn kommer til at genopfinde sig selv 3-4-5-6-7 gange gennem deres arbejdsliv. Spørg derfor aldrig mere "og hvad skal du så være, når du bliver stor?" Spørg "hvad vil du gerne være dygtig til, og hvem vil du gerne være det sammen med?" Fremtidens analfabeter er ikke dem, der ikke kan læse og skrive - det er dem, der ikke kan lære, aflære og genlære. Børn skal lære, hvordan deres egen hjerne lærer - hvilke teknikker de skal bruge for at huske noget eller glemme noget, og at hjernen kan programmeres, og data slettes ligesom på en computer. Giv børnene en avatar ved skolestart, som de skal træne - gør børnene til deres egen lærer, og giv dem ansvar for at træne og eksaminere deres

»

BØRN SKAL LÆRE, HVORDAN
DERES EGEN HJERNE LÆRER
- HVILKE TEKNIKKER DE SKAL
BRUGE FOR AT HUSKE NOGET
ELLER GLEMME NOGET, OG AT
HJERNEN KAN PROGRAMMERES,
OG DATA SLETES LIGESOM PÅ
EN COMPUTER.

egen personlige avatar. Lærdom er demokratiseret – de har adgang til viden på en måde aldrig før set i verdenshistorien. Når de forlader folkeskolen, skal de være totalt tændt på og 100 procent i stand til at skaffe sig adgang til den viden, de skal bruge, når de skal bruge den, på den måde der passer bedst til deres måde at lære på.

2] DEDIKEREDE FÆLLESSKABER. At blive holdt af, sådan som man er, og kunne skabe og indgå i lange, sunde, konfliktfyldte relationer. At få lov til at fordybe sig og dermed blive klogere på sit livs formål og hvile trygt i troen på, at mindst én voksen elsker en. Et sandt velfærdssamfund klipper ikke båndet mellem den ældste og den yngste generation. Og det fortæller hele tiden sine børn, at det vigtige i livet ikke er karakterer, fast arbejde og ussel mammon, men at gøre sig umage og spørge sig selv: "Hvorfor er jeg blevet født? Hvad er det, jeg kan, som ingen andre kan, og hvordan kan jeg bruge det til at skabe noget, der er godt for verden?" I fremtiden knytter konflikter os tættere sammen, og irritation er inspirationens og innovationens bedste ven. Læringsmæssigt skal vi sigte efter 'den optimale frustration', for man bliver ikke god til noget som helst, hvis ikke man først stinker til det. I dag måler vi succes i tid og mængder. I fremtiden måler vi det på 'impact'

– ens evne til at kunne bidrage positivt i et fællesskab. Dygtige mennesker i dedikerede fællesskaber tænker i helheder: De kan tage noget, som allerede er, tilføje det noget godt og sende det videre til dem, der har behovet. At investere i et dedikeret fællesskab vil være bedre end en hvilken som helst forsikring og bedre end at have penge i banken.

1] DYGTIGHED. Som består af teknik + metode + vedholdenhed. Teknik tager 2-5 minutter at lære, metode tager måneder eller år og vedholdenhed er "never quit on a bad day." At kunne arbejde disciplineret og udsætte nydelsesbehov i nuet for den langsigtede glæde. Tilegne sig så mange teknikker som muligt, for de er nøgler til verdens låse. Fattige mennesker er fattige på teknikker og mangler den udholdenhed, der skal til for at oversætte teknikker til egne metoder og dermed blive dygtige. At kunne udholde smerte og kompleksitet, for piv og klynk kan man ikke bruge til en hujende fis. Dygtighed kræver tid og fokus, og jo tidligere gode vaner etableres, jo bedre. En sund sjæl i et sundt legeme, der ikke har behov for at fise efter pizzaer i frokostpausen – ja tak. Sundhed og gode vaner er værd at investere i, fordi alternativet er uholdbart. Hvis man er sund er det fint. Hvis ikke man er, kommer konsekvenserne på et eller andet tidspunkt i ens lange liv til at fylde alt, og så har man ikke overskud til noget som helst. Men mest af alt handler dygtighed om at opleve, hvor sjovt det er at mestre noget og få støbt selvtillid ind i kroppen for evigt, for når først man er dygtig til noget, er det meget nemmere at blive dygtig til andre ting. Hele livet igennem. »

Folkeskole-stafetten

I Folkeskole-stafetten diskuteres folkeskolens udvikling, udfordringer, kerneopgave, ledelse osv. Er folkeskolens kerneopgave forsvundet? Ledes skolerne rigtigt? Skal vi kvalificere lærerne bedre? Er der mangel på forældreengagement? Mangler vi evaluering af eleverne – eller tværtimod? Anne Skare fik stafetten fra Dorthe Junge, Skoleleder, Frederiksberg Ny Skole og har efterfølgende sendt den videre til Martin Thorborg.
